

Gaziantep'i Tanıtıyoruz

Her Yönüyle Bu Kentin Dünü ve Bugünü

Cilt: 2 Sayı : 5

AYLIK TARİH ve SANAT DERGİSİ

200 Kuruş

Türk Basınının Bağrından Fışkıran :

ALİ İHSAN GÖĞÜŞ

Hükümet Sözcüsü, Turizm ve Tanıtma Bakanı

Türk halkının olduğu gibi, Gaziantep'inde yedisinden yetmişine kadar benimsediği Kıbrıs davasında, bütün dünya milletlerini lehimize çevirmesini bildi. Radyolarda kahramanlık destanları ve kahramanlık türkülerile milli hislerimizi kükretti.

Onun meziyetlerinden biriside, hadiseleri zamanında canlandırmasını bilmesidir.

Bir Batı Alman Ajansı muhabirinin:

"Türk Donanması Birleşmiş Milletlerin kararı karşısında yine şlarında bekliyecekmi?" Sorusuna şu cevabı verdi :

"Türk Donanması her zaman vazife başındadır"

Temizliği, idealistliği onu bu mevkiye getirdi. Gaziantep'li'ler onunla kıvanç duyar.

GAZİANTEP'İ TANITIYORUZ

Her Yönü ile Bu Kentin Dünü Bugünü

Sayı: 5 15-Ocak-1964

YAZARLAR :

ABONE ŞARTLARI:

Fiatı : 200 Kuruştur.

Celâl Göğüş

Sayısı : 2 Lira

Rami Ayas

Yıllığı : 24 Lira

M. Oğuz Göğüş

M. Oğuz Göğüş

Altı aylığı : 12 Lira

Dergi Sahibi

Dizildiği ve Basıldığı yer:

Günü geçmiş

GÜNEŞ Matbaası

Nüshalar 5 liradır.

M. Ali Anlar

Eskisaray Cad. Dai Pasaj

Mes'ul Müdürü

1922 yılında B. M. M. Seçimleri sırasında çekilen bir fotoğraf

I- Kaymakam Münir Husrev Göle, II- Zekai Bey, III- Dayı Ahmet Ağa
× işaretli Ali Cenani Bey IV- Yasin Kutluğ V- Mersin Mebusu Niyazi Bey,
VI- Kemal Bey

Kıymetli Araştıracımız Uğur Barlas ile Gelibolulu Suheyla Efe Nişanlandılar. Tebrik ederiz.

Dergi Ailesi Adına
M. Oğuz Göğüş

Din Eğitiminin Konuşmak

Eğitim veya terbiye dediğimiz görünüşler grubunu. Ernst Krieck'le birlikte, "çevreden gelen tesirlerin meydana getirdikleri her çeşit şekillendirme ve yetiştirme" olarak tanımlayabiliriz. Din eğitimi ise, insanın, Asıl Varolan'la, yani Allah'la ilgili en derin varlık muhtevâlarının; gerek ferdi davranışlarında, gerekse insanlar arası ilişkilerinde tesirler olarak görünüşlerini ifade eder. Demek ki, Din eğitiminin en derin kökü insanın, varoluşunun anlamı, iman, Allah ile yaşama duygusu ve onunla bağlı endişeleridir. Hakikatin bütün olarak birliği, ayrılıklardan geçmek, bütün hayat davranışlarını Sevginin motiflediği bakış ve anlayıştır.

Çeşitli varlık mertebelerini ve varlık alanlarını kavrayan insanın varlık bütünü, din eğitimi ile, en yüksek hayati faaliyet icra eder. Bu tesirler alanın fertlerin yapısından ve toplum münasebetlerinden tecridi ile aşağı hayat faaliyetleri kuvvetle görünmektedir. Menfaat çatışmaları birbirini kovalamaktadır. Çünkü görünüşler alanındaki çokluğun aslında birliğini kavrayan derin perspektif kaybolmuştur. Sevgili, yerini cinel arzu ve iştaha bırakmış; ülkü yerine, kişinin geçici varlık gerçekliğinin çıkarları geçmiştir. Bunlar, çok vakıdan görülen her günkü görünüşlerdir; ve bu alanda ciddi bir ilmi çalışma fazlasıyla döküman bulacak kabil-yettedir. Böylece, hayat sahnesinde, gerçeği bulunmayan değerler tezahürünü istismar kolay olmakta; onun yerini, açığız ve iki yüzlü taassup belâsı almaktadır. Öbür yandan bütün mânevî kökleri inkâr eden ömrü kısa materyalist dünya görüşü, ferdi, geçiciliğe bağlamakta; toplumdaki derin bağları koparıp toplum yapısını paramparça etmekte, kişileri ve giderek toplumları ka-

ranlığa, umutsuzluğa, hiçliğe götürmektedir. Anlamını yitirmiş, boşluğa yuvarlanmış kişilerin de müşahedesi mümkün bir gerçekliktir. Özellikle, iki cihan savaşı ile de yıpranmış yirminci yüzyılın insanlığında ferd olarak kendi varlık yapımızı da sarmış olumsuz ve kuvvetli tesirler çevresi meydana gelmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan diyebiliriz ki, şiir, mûsıkî vs. gibi bütün sanat muhtevâ ve görünüşlerinin ve ahlâklılığın öz kardeşi dinlilik eğitimi, insanın insan olarak varlığı için kaçınılmaz bir eğitimidir. Kendi derinliklerimizde saklı bu sonsuz sevgi muhtevâsını, bu Allah'la yaşam duygusunu, kişinin bütün varlıklarla alış - verişini Allah'la alış - verişi olarak değerlendirilen bakışını, yaşamamamızın anlarında görebilmek, yetişmenin gerekli niteliğini bize verir, Böylece, dinlilikle birlikte diğer mânevî fonksiyonların devamlı ve karşılıklı tesirleri, ferdin ruh gelişimi kadar, toplumun da kültür varlığı olarak, tarihi varlık olarak gelişmesini sağlar.

Şimdi bu yazının çerçevesinde ufak bir çıkışla, din eğitimiyle ilgili ferdin ve toplumun günlük yaşayışından birkaç söz edelim. Kul ile Allah arasında niyaz ve naz olduğu kadar, mâşeri bir davranış olarak da gönüllerdeki neşveyi ve müminler arası bağlılığı kuvvetlendiren, arıtıcı "namaz"ın, hakikatinden uzak, sadece şekli namaz haline gelişini; toplumdaki birtakım hayati hamleleri, gelişmeleri baltalayan kemikleşmiş dedikodu kültürünü besleyişini, hattı kişiyi zenlik putuna, şirki hafiye bağlayışını zikrederim. Öbür yandan, bütün mükelleflere Tanrı'nın yüklediği bir Zekât sorumlulu-

(Devamı sahlife 26 de)

M. Rami AYAS

Kahraman Çocuklar

Yazan :
CELÂL GÖĞÜŞ

Piyes : Ankara Radyosu Çocuk Saati için

Gaziantep: 2 / 6 / 1961

ŞAHISLAR

Ali
Hasan
Nurettin
Hatice
Ahmet
Fatma
Kumandan

FİGÜRANLAR

Çocuklar
Çeteler
Bedirköy Kumandanı
Fransız askeri

KAHRAMAN ÇOCUKLAR

(Sene 20. Antebin Fransızlar tarafından kuşatılmasına karşı koy ma şiddetle devam ediyor, Türkiyenin her tarafındaki ölüm ka- lım savaşına iştirâk eden şehirlerden birisi. Her gün üzerine bin- lerce mermi yağıyor. Her türlü savunma aracından mahrum, yi- yeceksiz aç acına direniyor. Sıkılan mermilerin kovanları yeni- den doldurularak savaş yapılabilir. Dışarıdan yardım almak mümkün değil. Girilmez... Çıkılmaz... Savunmayı herkes yapıyor, her şehirli. Erkekler, kadınlar ve çocuklar.

Bu savaş içinde bazı çocuklar günlük oyunlarına da devam eder- ler. Şimdî şehrin bir sokağındayız. Top sesleri, makineli tüfenk- terin dıvarları tarayan kurşun yağmurları altında bir grup çocuk bile oynamaktadır.)

- Ahmet —Hasanın ayağına dokundu bilyem. Saymam bunu.
Hasan —Mızıkçılık yok mangırı vuramadın.
Hatice —Ya a...ağbeyim vururdu ayağın olmasa.
Nurettin —Hasan ayağını yok et Hatice öyle istiyor. (Bir sürü kızlı erkekli çocuk gülüşür.)
Hatice —Ben onu mu demek istedim Nurettin ağabey..
Ahmet —Ben oynamıyorum kabul etmezseniz. (Çocuklar hep bir ağızdan "Hasan haklı... Hasan haklı..." diye nakarat tuttururlar.) E e e... kâfi artık. Anladık hasan haklı. Al sana bir mangır.
Hasan —Ver bakalım, şimdi sıra beede. Dokunursa saymam.
Nurettin —Mangıra da mı? (Çocuklar gülüşüyor)
Hasan —Hayır. Birinizin ayağına. Vurduğum mangırı alırım. Geliyor.
Nurettin —Parmacağının yayı bozulmuş eğri gitti. (Gülüşmeler)
Hatice —Nurettin ağabey ne çok konuşursun.
Nurettin —Fena mı? Altun yumurtluyorum sayılır, toplar, satarsın.
Ali —Ben bunları topluyorum. Bana mangır lazım.
Hasan —Bırak onları...
Ahmet —Ali bırak onları diyorum sana, onlarla oynuyoruz.
Bir çocuk —Haydi bakalım döğüşün de seyredelim.
Öteki —Epey zamandır horoz döğüşteremedik.
Nurettin —Ali o mangırlar eskinin parası yoksa şimdi ekmek mi alacaksın onunla?
Ali —Ekmek satan olsa bunlarla değil altunla alırım.
Hatice —Ağabey?
Ahmet —Efendim.
Hatice —Karnım aç benim, çok aç.
Bir çocuk —Bizim de aç küçük hanım, üç gündür bir lokma yemedim.
Diğer bir kız —Hepimiz açız.
Nurettin —Ben tokum, daha üç gün önce kahvaltı ettim.
Ali —Mustafa Kemal Paşa ordusuyla gelip bizi kurtaracakmış.
Hatice —Acaba ne zaman?
Ali —Çok yakınmış diyorlar.

- Abmet —E e çocuklar şimdi açlık mı düşüneceğiz, bilye oynuyoruz biz.
- Hasan —Hadi dik bakalım o mangır denilen günü geçmiş parayı da vurup alacağız. (Müthiş bir top patlaması yeri göğü sarsar)
- Nurettin —Yatın, yere yatın. (Bir müddet sessizlik)
- Ahmet —Hatice...
- Hatice —Efendim, ağabey.
- Ahmet —Bir şey olmadı ya?..
- Hatice —Hiç bir şeyim yok...
- Nurettin —Bizi neden sormuyorsun, sadece Hatice mi var burada?
- Ahmet —Bizim bir birimizden başka kimsemiz yok. senin hiç olmazsa baban daha şehit olmadı.
- Ali —Göz görmüyor, bu ne toz duman.
- Hasan —On beş buçukluk attı Fransızlar,
- Ahmet —Arkadaşlar kimsede bir şey var mı?
- Ali —Bakın bakın top buraya düşmemiş.
- Fatma —Duman dağıldıkça belli oluyor.
- Hatice —Karşiki ev toprak yığını olmuş.
- Nurettin —Adamda parmak varmış. Evin damına bastımı külçeye döndürmüş.
- Bir çocuk —Yüzüne bakın Fatmanın, küi kedisine dönmüş.
- Fatma —Siz kendinize bakın, hepiniz yaldızlı heykel gibisiniz.
- Nurettin —Hey... Mangırlar nerede mangırlar...
- Hasan —Sen kendinle eğlen.
- Ali —Toprak altında kaldı, gömme oldu.
- Fatma —Ne eğlence ne eğlence...
- Nurettin —Bundan güzeli olmaz, toplu tüfekli. (Tayyare sesleri de işitilir)
- Ali —Bakın tayyareler.
- Ahmet —Saklanın çocuklar şakası yok vururlar bizi.
- Hatice —Ağabey şu kapının sırasına gel.
- Ahmet —Saklanın çocuklar saklanın, tayyareler gördü bizi. (Makineli tüfenk kurşunlarının divarlara çarparak sekmesi sonunda çıkardığı sesler)
- Hasan —Hava aldı Fransız.
- Fatma —Bakın bakın divara saplandı kurşunlar.
- Ahmet —Çıkaralım gelin onları.
- Hatice —İşte... Birisi burada.
- Hasan —Çıkardım bile.
- Ali —Bom dom kurşun.
- Ahmet —Şahan Beyi öldüren kurşunlar.
- Hatice —Şahan Bey de onları öldürmüş mü?
- Ahmet —Hem de nasıl...
- Hasan —Ne yiğie adammış Hatice. bir orduya tek başına karşı koymuş,
- Ali —Benim dinlediğime göre bir değirmen varmış oraya sığınmış kan kusturmuş düşmana.
- Fatma —Anlatsana...
- Ali —Fransızların bir taşıt taburu geliyormuş. Koca bir tabur.
- Hatice —Bir taburda kaç insan bulunur?
- Ali —Bilmem. İki yüz, üç yüz insan olur herhalde.

- Fatma —E e e.. sonra ne olmuş?
- Ali —Tabur gelmiş köprüye dayanmış.
- Hatice —Köprü nerede imiş?
- Ali —Hemen değirmenin önünde.
- Akmet —Değirmende de tek başına Şahan Bey.
- Eatice —Sonra ?
- Ali —Sabahtan akşama kadar bir kişi ile yüzlerce insan harp etmiş.
- Hasan —Bir Türk bir orduya bedel.
- Ali —Ne yazık ki sonunda kurşun sıkmaçan tüfeğini namlusu yarılmış.
- Hatice —Hemen öldürmüşler mi?
- Ali —Hayır... Düşman kumandanı bu yiğit adının sağ olarak ele geçirilmesini emretmiş.
- Hasan —Şahan bey teslim mi olur insana?
- Ali —Onu yakalayacak insan anasından doğmamış. Değirmenin taşına sıçramış çıkmış, bu sefer kılıncı ile üstüne geleni öldürmeye başlamış.
- Hatice —Sonra?...
- Ali —Bakmışlar yakalanmasına imkân yok, hepsi birden ateş etmiş vücudunu delik deşik ederek şehit etmişler.
- Ahmet —Sonra da sürümüş yolun üstüne atmışlar.
- Ali —Bütün taşıt araçları çignemiş geçmiş.
- Hatice —Vah vah çok üzüldüm.
- Ali —Yoo sakın üzülme. Tanrı onun isteğini yerine getirdi. Çünkü kaç kere arkadaşlarına "Fransız arabaları göksümü çignemeden Anteb giremezler" demiş.
- Hasan —Bana bakın çocuklar beni dinleyin biraz.
- Çocuklar —Dinliyoruz.
- Hasan —Size bir teklifim var.
- Ahmet —Ne imiş o?
- Hasan —Biz de harp edelim Şahan Beyi öldürenlerden intikam alalım.
- Ali —Bizi çeteliğe kabul etmezler ki.
- Hasan —Kumandandan rica ederiz.
- Ahmet —Ne yapabiliriz biz cephede?...
- Hasan —Gücümüzün yettiği her şeyi.
- Ahmet —Ben varım!
- Nurettin —Ben de varım!
- Hatice —Ben de!
- Hasan —Kızlar olmaz.
- Hatice —Niçin olmasın. siz ne yaparsanız biz de onu yaparız.
- Ahmet —Hem Hatice'nin benden başka kimsesi yok. Ben nerede isem o da orada olacak.
- Fatma —Öyleyse ben de gelirim,
- Çocuklar —(Hep bir ağızdan) Hepimiz geliyoruz,
- Haşan —O halde çocuklar hep beraberiz. Şimdi herkes gitsin ailesine haber versin.
- Nurettin —Adana görsün Eransızlarına gözü.

* *

(Çocuklar birbir merasim ve isrardan sonra, kumandanın yanına alınmışlardı.)

- Kumandan —Söyleyin bakalım çocuklar, ne istiyorsunuz?
Hasan —Biz de harbetmek istiyoruz.
Kumandan —Daha siz çok küçüksünüz çocuklar.
Ali —Biz küçüğüz ama büyükler kadar döğüşürüz.
Kumandan —Buna hiç şüphem yok çocuklar, ama siz şimdilik oynıyacaksınız.
Nurettin —Biz artık düşmanla oynıyacağız.
Ahmet —Evet, öyle... Nurettin haklı efendim.
Hasan —Biz iyi döğüşürüz Kumandanım.
Kumandan —Adın ne senin-bakayım.
Hasan —Hasan efendim
- Kumandan —Bak evladım, dinle beni. Sen hepsinden büyüsun. Daha sıra size gelmedi. İcaberde tabii siz de döğüşeceksiniz. Bu şehir en küçük canlı varlığı kalıncaya kadar kendini koruyacak. Ama sen şimdi arkadaşlarını al götür.
Ahmet —Ne olursun kumandanım bizi kırma.
- Kumandan —Çocuklar sizin bu isteğınız karşısında göğsüm kabarıyor, düşmanı yok etmek isteğim artıyor. Ama isteğınızı yapmak mümkün değil şimdilik. (Kapı vurulur) Giriniz.
Bir çete —Efendim bütün cepheler mermi sıkıntısı çekiyor. Taşıma işini yetiştiremiyoruz.
Kumandan —Biliyorum, hep onu düşünüyorum. Ne yapabiliriz, işin içinden nasıl çıkabiliriz?
Çete —Çok şehit verdik taşıyacak insan azaldı.
Kumandan —üzüntü ile söylerim ki evet.
Hasan —(Atılarak) Kumandanım.
Kumandan —Söyle arslanım.
Hasan —Biz sizi bu sıkıntıdan kurtarız.
Ahmet —Biz taşıyoruz efendim mermileri.
Ali —Evet efendim.
Hasan —Taşırmıyız arkadaşlar?
Çocuklar —(Hep beraber) Taşıyoruz.
Kumandan —Çocuklar gözlerim yaşartıyor sizin bu yığıtliğiniz karşısında Babalarınız anneleriniz ne der?
- Bir çocuk —Kumandanım, bizim bir kısmımızın babası bir kısmımızın, annesi, diğer bir kısmımızın da annesi ve babası şehit olmuş bulunuyor.
Hasan —Biz kararlı geldik.
Hatice —İzin aldık efendim hepimiz.
- Kumandan —Siz de mi taşı..,
Hatice —Evet biz de taşıyacağız.
Kumandan —Ama kızım..
Fatma —Biz de, annesinin namusunu korurken Fransız askerleri tarafından öldürülen, küçük Kâmil'in intikamını alacağız.
Kumandan —(Yapılacak başka bir şey kalmadığını ifade eden bir sesle) Pekâla çocuklar.... Sizinle iftihar ediyorum, göğsüm kabarıyor. (Çeteye)

Götür bu küçük çeteleri mermi taşısınlar.

- Çete —Başüstüne efendim.
Hasan —Yaşasın kumandan.
Çocuklar —Yaşasın.
Kumandan —Yalnız önce sizinle yapacağınız işi bir kere görüşelim. Mermilerin doldurulduğu yerden cephane sandıklarını muharebe yerine taşıyacakmışınız. Taşıma işi derin kazılmış yollardan yapılacaktır. Biz bu yolların adına (yolak) adını veriyoruz. Kimse başın çıkarmıyacak.
Hasan —Siz merak etmeyin kumandanım.
Çete —Gidelim çocuklar.

* *

*

(Piyade tüfekleriyle makineli tüfeklerin sesleri bir birine karışıyor, arada bir düşen top mermileri kıyametler koparıyor)

- Hasan —Beni takip edin arkadaşlar...
Ali —Geliyoruz, ilerle sen.
Hasan —Gerilere göz kulak olun... kalanlar bulunur.
Nurettin —Mısır patlatılan ocağa mı düştük nedir?
Bir çocuk —(Arkadan seslenir) Hasan ağabey... Hasan ağabey!
Hasan —Kim o seslenen ?
Çocuk —Benim...
Hasan —Ne istiyorsun?
Çocuk —Ben korkuyorum döneceğim.
Ali —Ayıp sana..
Hasan —Kumandan neler söyledi düşünsene.
Çocuk —Kurşun öldürecek beni.
Nurettin —Fransız kurşunu değmez adama.
Fatma —Ayıp ayıp sana. Biz kızken korkmuyoruz.
Çocuk —(Mahçup) Peki... geliyorum öyleyse. (İlerlerler)
Hasan —Yoruldunuz mu arkadaşlar ?
Hatice —Çok ağır mermiler.
Nurettin —Bir parça dursak Hasan..
Ali —Yürüyelim arkadaşlar, çetelerimiz cephane bekliyor,
Hatice —Peki... durmayalım, ben dayanırım.
Hasan —Ali haklı, duramayız. Yorulmayanlar yorulanlara yardım etsin.
Bir çocuk —Amm da uzakmış, git git bitmiyor.
Diğeri —Ne zannettin, komşuyamı gideceksin sandı...
Nurettin —İyiki bu yolları derin yapmışlar, yoksa vücudumuzdaki kurşun delikleriyle rüzgâr ıslık çalardı.
Hasan —Hey çocuklar... durun biraz.
Ahmet —Ne var Hasan?
Hasan —Burada yol çok yukarıda, iyi eğilmmezsek başımız görülür.
Ali —Eğil de geç..
Nurettin —Seni vurmazlarsa bize bir şey olmaz.
Hatice —Bir parça eğil de geç Hasan

- Hasan — Tamam... ben geçtim.
- Ali —Ben de geçtim.
- Nurettin —Ali siz ilerleyin ben bütün arkadaşları geçirir öyle gelirim.
- Ali —Dikkat edin Nurittin.
- Nurettin —Korkma sen.. eđ başını Fatma, kurşunlar nakış örüyor tepende. Eđ başını yol yukarda, sen de eđ, sen de eđ başını. Herkes arkaya doğru söylesin.
- Hasan —Durun, durun arkadaşlar... burada yol daha yukarıda.
- Ali —Sürünerek geçebiliriz Hasan..
- Hasan —Başka çare yok Ali. İnşallah bir zayıt vermeyiz, Ben önce geçeyim sen sandığı it bana.
- Ali —Haydı görelim.
- Hasan —(Nefes nefese sürünerek geçer) İt sandığımı buraya, başını kaldırma sakın.
- Ali —Al sandığını ben geliyorum.
- Hasan —Sen dur. Fatma gelsin. Bir erkek bir kız geçerse daha iyi Arkaya doğru gitsin haber.
- Ali —Bir erkek bir kız geçecek söyleyin arkadaşlara. Geç Fatma..
- Fatma —(Sürünerek geçer) İt sandığımı.
- Ali —Çek bakalım... geliyorum. (Sürünme ve geçme bir müddet devam eder)
- Nurettin —Hepsi geçti. Geriye ben kaldım. Bizim sandığı itecek kimse yok Ama ben bulurum çaresini. Kuşağımı sökerim... Şöylece sandığa sım sıkı bağlarım... Tamam... öbür tarafa geçerim (Sürünerek geçer), şimdi de sandığı çekerim. Gel sandık bakalım. Ha şöyle hava alsın Fransızlar.
- Hasan —(Önden seslenir.) Geçti mi herkes?
- Nurettin —(En arkadan) Kuyruğum kalmıştı onu da çektim.
- Hasan —Bir dakika mola arkadaşlar, herkes kendine çeki düzen versin.
- Ahmet —Nereye geldik Hasan?
- Hasan —Yolumuz çukurda, etrafı görüyor muyum ki bileyim.
- Ahmet —Ben şura çıkar bakarım.
- Ali —Sakın çıkarma başını... Hay Allah çıkardı be.: (Bu esnada buldukları yer kurşun yağmuruna tutulur, toplar yolları dövmeğe başlar)
- Hasan —Gördüler bizi... İyi saklanın arkadaşlar... (Bir top mermisi biraz ilerilerine düşer, her yer sarsılır)
- Fatma —Toz duman oldu her taraf.
- Ali —Göz gözü görmüyor, hep Ahmedin yüzünden oldu.
- Hasan —Oldu bir defa, ne yapalım...
- Hatice —Bakın bakın ne olmuş.
- Fatma —Yol kapanmış... toprak taş dolmuş.
- Ahmet —Felâket nasıl geçeceğiz? (Çocukların her biri bir fikir yürütür. "Gerri dönelim" "hiç dönülür mü", taşları ayıklayalım", "Çeteler cephaneye bekliyor" v. s. gibi.)
- Nurettin —Yol verin bana öne geçeceđim.
- Bir çocuk —Geç bakalım, şimdi yolu açarsın.
- Nurettin —(İlerler) Hasan ne oldu?

- Fatma —Görüyorsun İşte..
- Hasan —Yol tıkanıdı. Tıkanan yerî açıktan geçersek hiç birimiz sağ kal-
mayız.
- Ali —Elimiz de cephaneye sandığı olmasa belki geçeriz.
- Ahmet —Bizim öldüğümüz değil çeteler de esir düşer. Çok üzuldüm.
- Nurettin —Tıkanan yer bir metre kadar. Kuyruk usulü burayı geçeriz.
- Fatma —Nurettin ağabey de en sıkıntılı zamanda şaka yapar.
- Nurettin —Ne şakası... Şandüksüz burayı koşarak geçemez miyiz?
- Hasan —Tabii geçeriz. Sandüksüz ne işe yararız biz.
- Nurettin —İki kuşak bağlarımız sandığa, kuşağın ucu sıçrarken elimizde olur,
oradan sandığı da çeker, bu defa, kuşakları geri atarız.
- Hasan —Bu defa öbürü bağlar. Yaşa Nurettin, oldu bu iş.
- Nurettin —İşte benim kuşağım, verin bir daha. Tamam, bunları bağladık, getir
sandığını Hasan şimdi. Tamam buna da bağlandı.
- Hasan —Ver ucunu bana, şans denemesi derler buna!
- Nurettin —Hızlı koş yoksa kurşunlarla buluşursun. (Hasan koşar, bu esnada
bir iki kurşun vınlar)
- Fatma —Geçti yaşasın...
- Nurettin —Çek bakalım kuyruğunu.
- Hasan —Çekiyorum.
- Nurettin —Güzel... Sandığın geçmesini göremedi Fransız dostlarımız.
- Hatice —Onlar dostumuz mu, düşmanımız bizim.
- Nurettin —Eski dostumuz bizim. Dost dediğin böyle olur. Kökümüzü kazıya-
cak elinden gelse.
- Fatma —Hasan kuşağı attı. Ucuna bağlayın bana verin. Gidiyorum.
- Ahmet —Hadi Fatma.... (Koşar) çok güzeeel. (Kurşunlar seker)
- Nurettin —Şu Fransızlar ne güzel selamlıyor bizi. Şimdi ben gidiyorum.
Al Allah kulunu, zaptıyla delini. Tut beni Hasan... (Koşarak öbür
tarafa geçer. Yakınlarına bir iki top mermisi düşer) Beni tanıyor-
lar da büyük selâm veriyorlar.
- Hasan —(Güler) Nurettin senin bu lafların bitmez. Biz yürüelim geçenler
arkamızdan gelsin.
- Nurettin —Dur kuşağı öbür tarafa fırlatayım da. Tamam.
- Fatma —(Yürüyerek) İnşallah çetelerimize vaktinde yetiştiririz.
- Hasan —Bakın bakın gelmişiz bile. İşte çetelerimiz.
- Nurettin —Dikkat ediyor musun değirmenin suyu kesilmiş, Çetelerimiz Kur-
şunu az az sıkıyorlar.
- Bir çete —Çocuklar cephaneye mi o?.. Getirin buraya, gelsin de Fransızlar An-
tebi alabilirse alsın.

* * *

(Kumandanın odasında)

- Kumandan —Çocuklar sizi tebrik ederim. Hepiniz vazifenizi arslanlar gibi yap-
tınız.
- Hasan —Daha da yapacağız Kumandanım
- Kumandan —Seni, Nurettin'i ve Ali'yi zaten bunun için çağırttım.
- Ali —Ne emrederseniz yaparız efendim.
- Kumandan —Bizim Bedirköyü'ndeki kuvvetlerimize bir haber ulaştırılması
lâzım.

- Hasan —Ulaştırırız kumandanım.
- Kumandan —Siz, görüyorum ki, bu işleri büyüklerden de iyi yapıyorsunuz.
- Hasan —Sağ olun efendim.
- Kumandan —Haberi evvelce bir çete ile göndermiştik. Dönmesi gerekirdi şimdiye kadar dönmedi. Şu zarfı alacak oradaki kuvvetlerimizin kumandanına vereceksiniz.
- Hasan —Verin zarfı efendim, mutlaka götürürüz.
- Kumandan —Al bakalım. İyi bir yerine koy düşmesin. Yalnız bu iş çok tehlikeli. Muhasara hattının arasından geçeceksiniz.
- Ali —Siz endişe etmeyin kumandanım, iğne deliğinden geçeriz.
- Kumandan —Aferin Ali. Gecenin saat ikisinde hareket edeceksiniz.... Buluşma yeriniz Suburcu. Şu vesikayı da alacaksınız, bizim çeteler sizi çevirirse gösterirsiniz.
- Hasan —Peki efendim.
- Kumandan —Haa... daha iş bitmedi Şu üç tabanca ve mermiler de sizin.
- Nurettin —Bunlar da Fransızlara göstereceğimiz vesika mı efendim?..
- Kumandan —Aferin Nurettin. Dostlara aslâ kullanılmıyacaksınız. Bağlayın bakalım belinize. Hah şöyle... Birer cengâver oldunuz. Bunlar sizin namusunuz. Ölmek var bunları kimseye vermek yok.
- Üçü birden —Ölürüz vermeyiz.
- Kumandan —Gideceğiniz yolu da anlatayım. Suburcu'ndan Göllüce istikametine gideceksiniz. Kuşatmanın tek açık yeri burada.
- Hasan —Ben Harpten önce babamla çok gittim kumandanım yolu bilirim.
- Kumandan —O halde yolunuz açık olsun.
- Hasan —Sağ olun. (Çıkarlar)
- Nurettin —Benim tabancam sizinkinden güzel.

*
* *

(Gece saat iki. Şehir etrafından ara sıra patlıyan silâh sesleri işitiliyor. Köşe başında Ali bir gölge gibi arkadaşlarını beklemektedir.)

- Ali —(Yavaş sesle) Hasan.. Hasan buradayım,
- Hasan —(Sesini kısarak) Sen misin Ali, Nurettin gelmedi mi?
- Ali —Bak bir gölge yaklaşıyor, galiba o.
- Hasan —Evet ona benziyor. Amma da karanlık gece.
- Ali —Yıldızlar da olmasa zindan olur büsbütün.
- Hasan —Nurettin sen misin?
- Nurettin —Evet benim. Tamam mıyız?
- Hasan —Tamam. Yürüyelim. (Yürürler)

*
* *

- Nurettin —Hemen hemen şehir kayboldu.
- Ali —Düşmanla karşı karşıyayız.
- Karanlıkta —(Birden ve şiddetli) Kıpırdamayın vururum... Kimsiniz siz?

- Hasan —Üç çete.
 Ses —Yaklaşın. (Yaklaşırlar)
 Hasan —Siz kimsiniz?
 Ses —Nöbetçi çete.
 Ali —Biz Bedirköyü'ne gidiyoruz.
 Çete —Şehirden kimse çıkamaz.
 Nurettin —Bizde şehir kapısının anahtarı var.
 Çete —Ne biçim anahtarmış o.
 Hasan —İşte anahtarımız.
 Çete —Hıı bir kâğıt.
 Ali —Kumandanın verdiği vesika o. Bedir köyü'ne gidiyoruz.
 Çete —Kibrit yaksak düşman görür. Fakat siz çocuksunuz.
 Nurettin —Üçümüzün boyu senden uzun olur.
 Çete —Peki peki çocuklar, dikkat edin kuşatmaya yakınsınız.
 Hasan —Yürüyün arkadaşlar. (Bir müddet sessiz yürürler)
 Ali —Nurettin bu gece silâh sesi az.
- Hasan —(Yavaş sesle) Susun, yavaş konuşun, ayak sesi çıkarmayın.
 Nurettin —Sineğin pekmeze girdiği gibi düşman siperlerinin içine girdik galiba. Ya yapışır kalırız yahutta çıkarız.
 Ali —Şakanın zamanı mı şimdi.
 Hasan —Şu tepeyi çıkacağız ama yolu göremiyorum.
 Ali —Şurası değil mi?
 Nurettin —Yolu kaybettik.
 Ali —İşte şu tarafa gidiyor galiba?
 Hasan —O gideceğimiz yola aykırı düşer.
 Nurettin —Bizi düşman siperlerine düşürmez misiniz...
 Hasan —Ne yapsak acaba?
 Ali —Mahvolduk hiç bir tarafa gidemeyiz.
 Nurettin —Ortalık ağarınca da bizi nişan tahtası yaparlar.
 Hasan —Mektubu bir yetiştirebilsek.
 Nurettin —Durun buldum.
 Ali —Yolu mu?
 Nurettin —Yolu demek.
 Hasan —Nerede?
- Nurettin —Şimdi göstereceğim. Fransızlar projektörle etrafı tarıyorlar, Bakın ışık bu tarafa doğru kayıyor. Bize yolumuzu kendileri gösterecek. Yaklaşıyor.... yaklaşıyor.
 Hasan —İşte gördüm yolu, yol orada,
 Ali —Ben de gördüm..
 Nurettin —Yatın, ışığı bize tuttular. (Lafını bitirmeye kalmaz bir kurşun yağmuru başlar.) Kıpırdamayın sakın.) Ateş kesilir)
 Ali —Kaybettiler yerimizi. Projektör başka yere kayd.
 Hasan —Yürüyelim yola doğru çocuklar. (Yürürler) Şu yokuşun başına varabilesek kuşatmayı geçerdik.
 Ali —Ne kaldıki hemen hemen geldik.
 Hasan —Şafak attı, ortalık ağarıyor
 Ali —Ne güzel tan yeri, ne güzel kızılık.

- Nurettin —Kurtuluş güneşi öyle doğar. İşte tepeye geldik. (Birden) Oraya bakın, biri yatıyor.
- Hasan —Kim acaba?
- Nurettin —Fransız askerine benzer. Yaklaşalım mı?
- Hasan —Tabancalarınızı çekin. (Yatana) Kimsin sen cevap ver ateş edeceğiz. (Bir inilti duyulur)
- Ali —Fransız askeri imiş, bak oturdu.
- Nurettin —Elimizdeki tabancalara bakıyor korkuyla.
- Ali —Öldürelim mi?
- Hasan —O adam yaralı, bak bir eliyle kolunu tutuyor.
- Nurettin —Yaklaşalım öyleyse.. (Yaklaşırlar)
- Fransız —Oue voulez vous?
- Hasan —Ne diyor acaba?
- Nurettin —Teslim diyor her halde.
- Fransız —Les enfants...
- Nurettin —Fanfan sensin, senin baban.
- Hasan —Yolu göster Ali şuna kalksın önümüze düşsün.
- Ali —Ne olacak yani, öldürelim gitsin.
- Hasan —Yaralıdır olmaz.
- Ali —Ne olacak yani, öldürelim gitsin.
- Hasan —Yaralıdır olmaz.
- Nurettin —Bedirköy'deki kumandana hediye.
- Fransız —Je blesse.
- Ali —Adam korkusundan önümüze düştü. (Yürürler)
- Hasan —Çok yaralı galiba, omuz başı kanla iyice ıslanmış.
- Ali —Güneş doğdu. Antep görünmez oldu.
- Hasan —Bedirköy'e de iki saatlik yolumuz var.
- Ali —Dikkat edelim esirimiz kaçmasın.
- Nurettin —İmkân mı var ona, kurşunumu beyninden yer.
- Hasan —Kuzu gibi gidiyor zaten. Çocuklar şuraya bakın.
- Ali —Bir kan izi
- Hasan —Fransızın kanı değil bu. Eski, çoktan kurumuş.
- Nurettin —Hem de şu tarafa tarlaların içine doğru gidiyor.
- Hasan —Takip edelim. İşaret verin tutsağa.
- Ali —O kolay ne dersek yapıyor.
- Nurettin —Dön bakalım babalık. Tamam, işarettten iyi anlıyor.
- Hasan —Ne kadar kan akmış, bakın ayak izi de var hep yanında.
- Ali —Burada ayak izi karma karışık olmuş.
- Hasan —Yerde sürünmüş gibi âdeta. Toprak, kan karmakarışık.
- Nurettin —Şu dereye doğru gitmiş,
- Hasan —İşte orada.
- Ali —Bir çete.. (Yaklaşırlar)
- Hasan —Ölmüş... Çok yazık.
- Ali —Yüzüstü yatmış elini de toprağa gömmüş.
- Hasan —Çıkar elini topraktan.
- Ali —Pekâla. Bak elinde bir zarf var. Tıpkı bizdeki zarfa benzer.
- Nurettin —Bu haber götürüp dönmeyen çete herhalde.

- Hasan —Son dakikada bile zarfı saklamaya çalışmış.
Ali —Bu Fransız mı vurdu acaba çetemizi?
Hasan —Sanmam. Bu yeni yaralı. Çete çoktan ölmüş.
Ali —Çok acıdım çetemizi.
Hasan —Ne diye gelir bizimle harbeder acaba bu Fransızlar?
Nurettin —Kumandan "Onlar başka milletlerin hürriyeti ile kendilerinininkini beslerler" dedi sordumda. Ama aslında iyice de anlayamadım.

* *

*

(Bedirköy kumandanının odasında)

- Kumandan —Çocuklar sizi tebrik ederim. Bir esir ve çok mühim bir haberle geldiniz.
Hasan —Vazifemizi yaptık kumandanım.
Kumandan —Fazlasiyle yaptınız. Bu mektup Fransızların karargahımıza saldıracağını bildiriyor. Kuvvetlerim sayenizde kurtuldu. (Dışarıya seslenir) Borazan savaş borusu öttür çabuk. (Hücum borusu öter)

* *

*

İşte, sevgili çocuklar Antep harbi böyle başarıldı. Türk çocuklarının hepsi dün olduğu gibi bugün de, yarında aynı şeyi yapacaktır.

S O N

Celâl Göğüş.

Not: Bu skeç Ankara Radyosu tarafından beğenilmiş ve temsil saatında oynanmıştır.

Eserin yazarı Celal Göğüş'e bu başarısından dolayı taktirname gönderilmiştir.

Antep ve Antep Kalesi

(Geçen sayıdan devam)

Sikkelerin üzerindeki levhaların menşinin Asuri oldukları kanaatındayız. Bir çok Asiri silindirlerinde (Küçük mühür mahiyetindeki eserleridir. Bazıları ise resimli olurlar(Muhtelif hayvanlar üzerinde ayakta duran bir erkek tanrı görünür. Elbisesi bir Tunik (Dizlere kadar uzanan bir manto)dan ibarettir. Aynı şekilde bir çok kabartmalar Asiri ve Hitit abidelerinden bir çoğu üzerinde görülmektedir. Biaenaleyh hiç şüphe kalmıyor. ki Tarsus'da bulunan sikkelerin tipi bu şehre Asuriler tarafından getirilen bir mezhebin ilahlarından birinin resimidir. Bu ilahın (Sandan) bazılar da bunun Şimşek Tanrısı (Raman) olduğunu söylemektedirler. Velhasıl klasik zamanda bu tanrının BAAL olduğu ve sonra bunun ZEUS adını aldığı muhakkaktır. Eskiden Doliche şehrinde bu tanrıya ait meşhur bir mabed bulunuyordu. Ve bu mabed ZEUS DOLICHENIUS adile yadediliyordu.

Romalılar zamanında bu tanrı meşhur olmuş ve Romada kendisine biri (ESOUİLİN) diğeri SAVENTİN) tepeleri üzerinde olmak üzere iki mabed tesis edilmişti. Antoninler arasından itibaren mezhebi bütün Roma İmparatorluğuna yayılmıştır. Bilhassa muharipler tarafından kendisine çok tapılırdı. Bir çok abidelerde bir boğa üzerinde gösterilen bu tanrı bazan da bir keçi üzerinde ayakta olarak tasvir edilir.

Bilhassa Macaristanda Kömlöt şehrinde bulunmuş olan ve Pöşte müzesinde muhafaza edilen bir alçak habarma (Bas — Reller) de görülen ZEUS Dolichenus Tarsus sikkelerinde görüldüğü gibi üç köşeli bir çerçeve içine alınmıştır. Ve kaidesinde LOVİ DULCHENO'ya ithafı bulunmaktadır. Timsallerin az çok de-

ğişmiş olmasına rağmen bu kabartma Tarsus sikkeleriyle mukayese edildiği vakit aralarındaki benzerlik birden bire gözle çarpar. Ve ikisinin de menşinin aynı şark ilahi olduğuna heç şüphe kalmaz. Babelon bu husustaki izahatına su şekilde devam etmektedir:

Asurilerin bir çok mühürleriyle silindirleri üzerinde muhavel bir hayvan üzerinde tasvir edilen bu erkek ilah aynı zamanda KAPPADOCA'da ve Suriyede'de bu şekli andıran Hitit heykeltraşı eserlerine tesadüf edilir. Tarsus sikkeleri üzerindeki resimlerin bunlarla müşabeheti çok şayanı dikkattir. Bu ilah belki de Asurilerin (Heracclisi sayılan ve Tarsus şehrinin müessisi olan (Sandan) olduğu zannedilmektedir. Çivi yazıları metinlerinde Yıldırım Tanrısı gibi gösterilen (Raman) Tanrısı olabilir,

"Etienne de Byzance'a göre bu ilahın Commagene'deki "Doliche" şehrinde meşhur bir mabedi olduğundan kendisine bu ad verilmiştir. Roma İmparatorluğu devrinde ZEUS Dolichenus Suriyenin en meşhur ilahlarından biri olmuştur. Bunun içindirki Romada'da yukarda ismi geçen iki tepe üzerinde kendisi için iki mabed yaptırılmıştır. Ve Antoninler asrından itibaren bu mezhep imparatorluğun bütün vilayetlerine yayılmıştır. Bunun içindirki Afrikada'da Dacia, da Cormania'da ve Büyük Britanya'da bu gün hala izlerine tesadüf edilmektedir. Bu ilaha aid olarak buluaan kitabeler üzerinde şu yazılar okunur.

Juppiter Optimus Maximus Dolichenus Deus Acternus. Commagenorum Bazen kaidesinde de şu yazılar okunur:

Heliopotitanus, Adiabanus, ve Adio assuritanus.

Bu son tabirler birer coğrafi sıfatır. Bu Tanrı muh ir ilah olup ekseriya askerlerin adaklarını kabul eder-miş. ZEUS Dolichenus âbideleri meşhur Seidl tarafından derlenmiştir. Bu ilah Bazı âbidelerde "Jünon Dalichena" ile birlikte bir keçi üzerinde ayakta durur. Bu abidelerden bir tanesinbe Marsilyada 'da bulunmuş olup bu gün Stuttgart müzesinde mahfuz bulunmakta olup kaide-sinde şu yazı vardır:

"Deo Dolichenio." Gerek bu eserden gsrek Macaristan'da bulunan eserden Seidl, (Roscher) gibi alimler Dolichenus. dan uzun uzadıya bahsederler. Hulasa bu ilahın menşei Şarktır. yanında bazen görülen Jünon Kolichena'nın da Asurilerin Astarta dedikleri Güzellik ilahesinden başkası olmadığı muhakkaktır. (1)

Jupiter Dolichenusun Hititlerin fırtına ve yıldırım ilahı olan (Teşup) olduğunu Hitit âbide ve yazılarıyla uğraşanlar kabul etmektedirler.

"Suriye antikaları" adlı makalemizde bu mesele etrafında hayli malumat vermiştik. Hanri Seyrig. den tercüme ettiğimiz bu makaleyi ehemmiyetine binaen aynen yazalım:

Suriye Antikaları (X)

Junun Dolichenien'den Eionysos'a

Bir buzağı üzerinde ayakta duran ve iki başlı balta ile helezonlu bir ok demetini tutar görülen Jupiter Dolichenin şekil ve sureti oldukça sabittir. Halbuki refikası Junonki çok değişir. O suretteki daha pek az bir zaman önce ilk modeli tayin ve tesbit etmek imkânsız görülüyordu. İki yeni kabartmaya dayanan aşağıdaki notlar bu karışıklığı gidermek maksadını taşımaktadırlar.

Aynı zamanda Doliche mabedinin saklanmış olduğu mabudlara aid fizyonomisini, Avrupada mezhebi yayılan ve garp-te bulunmuş olan bazı tasvirlerde göstermeğe ve bu çift Tanrıyı şimdye kadar yapılmamış bir şekilde ve açık tarz-

da izaha ve bin yıl ve hatta bundan da eski bazı Suriye tasvirlerine bağlamıya çalışacağım.

Doliche ilahesi çok kerre - bu Mabudayı yapan sanatkarların acemiliği yüzünden bir doğurmamış inek şekli verilmiş olan bir dişi Geyik üzerinde ve ayakta tasvir edilmiştir. Bir defasındada (Cybele) mezhebi tarzına heç uymayan bir dişi Arslan üzerine binmiştir. En nihayet bazı abidelerde de bir ala geyik sırtına bindirilmiştir. ki benim de burada saymak ve mütelea etmek istediklerim bunlardır.

- Sahtekâr Ligoriu tarafından tavsif edilen tunç lablet,

Solda sol elile iki başlı bir balta sağ elile bir asa tuttuğu halde bir buzağı üzerinde Jupiter, sağtarafda sağ elile bir asa sol elile yuvarlagımsı bir ayna tuttuğu halde bir al. Geyik üzerinde Junun Jupiter Dolichcen - den Junun Assienne'e ithaf.

2 - Hollandalı Martin de Semid, 1550 Senesinde Kirinaldeki Kardinal Ferrarinin bağında mahrutı çamlarla dolu olan bir mezbah önünde bir nevi potur geymiş barbar bir ilahanın üzerine binmiş olduğu bir buzağı, onun karşısında da bir tepecik üzerinde bir koç olması muhtemel olan bir hayvanı temsil syleyen bir hafif kabartma görmüş olduğunu naklediyor, Aynı kabartma kabartma yine o zamanlarda (Pighius) tarafından görülmüştür. Bu kabarma De Schmid'in tavsiye uymaktadır. Yalnız bu tanrının beline kadar muhafaza edilmiş olduğunu gösteriyor. Gövdenin bulunması De Schmid'in yalnız poturunu zikretmiş olmasını izah eder.

(X) Bu yazı Syria Mecmuasını XIV No. ve 1933 yılı Kasım Nushasının 368-380 sayfalarında çıkmıştır. Çevirmeye ve aslına sadık kalmaya elimden geldiği kadar çalıştım. Seyrigin bu incelemesi Antebimizin tarihini aydınlatmak için değerlidir.

Çamlıca Cami'i İmamı Bay Zekeriya Korkmaz'a İthaf...

1 - Sayın Profesör Bay Ali Nihad Tarlan'ın sayın Filozof bay Doktor Emin Kılıç Kale'ye gönderdiği 24.1.1959 tarihli mektubunun örneğidir.

Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan

Tel : 22 63 05
55 18 83

İstanbul, 24. 1. 1959,

Hakiym-i Muhterem,

Büyük iltifat ile mâlâ-mal irşatnâmelerini aldım. En derin hikmetlerin bir meşheri ve mahşeri olan ve başlı-başına bir şaheser-i tefekkür değerini taşıyan yazılarınızı hırz-ı cân edercesine mütalâa ediyorum. Her satırına sedhezâr şükran.

O satırlar, cidden fakirin havsala-i idrâkini çâk edecek bir olgunluk ve dolgunlukta. Bu mâide-i âsümâniyi tenavül ve hazım uzun yıllara muhtaç. Evvelâ bu tefekkür incilerini deryayı ruhundan çıkarıp civanmerdâne önüme seren gavvas-ı hakikate nâmütenahi şükranlarımı arz etmek isterim. Cevabımı onların üzerindeki bazı nâcizâne mütalâalarımınla birlikte arz etmek için tehir etmiştim. Neticede anladım ki bu benim gibi bir âcizin kârı değil. Şükran ve hayranîyetimi arz ile iktifanın en doğru yol alacağını düşünerek o şekilde harekete karar verdim.

Sizin gibi emsalsiz bir meş'aleyi sinesinde barındıran Gaziantep ne bahtiyar bir diyardır. Uzun seneler hakiki irşâdatınızın muhitinize feyizler saçması en samimi temennidir. Derin hürmetlerimi lütfen kabul buyurunuz muhterem hakiym.

Prof. Dr. A. Nihad Tarlan.

2 - Halk Bankası Genel Md. Bay Nusret Özgören'in sayın Filozof bay Dr. Emin Kılıç Kale'ye gönderdiği 26.8.1961 tarihli mektubuna. sayın Profesör bay A. Nihad Tarlan'ın derkenarıdır:

Nevi şahsına münhasır değerli dostuma şu temennimi iblağ etmek isterim: Saçtığınız ruh ve feyz her türlü halelden masun olsun.

Prof. Dr. A. Nihad Tarlan.

Dergimizin Notu :

Yukardaki yazı Filozof Dr. Emin Kılıç Kalenin Muârizlerini ne kadar cüceleştiriyor.

Sosyal Kurumlarımız:

Verem Savaş Derneği

İlk kuruculardan
Dr. Mustafa Göğüş

Derneğin kurucularından ve tüzüğünü hazırlayan
Dr. Mehmet Kutlar

Dernek memleketimizde, kurulmadan önceleri bu kurumun görevini gören yer vardı.

Şimdiki Alınacar "Annacar" Camii'nin içindeki tahta merdivenle çıkılan yerd. Burası ise 1899 yılında İzmirli İsmail bey kaymakam olarak geldiği zaman ilk Maarif cemiyeti şehrimizde kurulduğu sıralarda Açılan dört ilk okuldan birisinde burası idi.

İşte bu okul, tatil günlerinde ve hatta bir odası başka günlerde dahi, bez perdelerle ayrılarak hastaları muayene ve tedavi etmek gibi sosyal bir hizmete açılmıştı.

Burada, başta şehrimiz doktorlarından Mustafa Göğüş olmak üzere, Mehmet Kutlar ve diğer dahiliyeciler doktorlarımız eli ile hastalar muayene edilirdi.

Sonraları Verem Savaş Derneğinin şimdiki bulunduğu Sinnerdeki Dispanser halka bir sosyal hizmet olmak üzere hastaları muayene eden doktorlarımız tarafından başta yine Dr. Mustafa Göğüş olmak üzere halktan ve bilhassa Tabakane semtinden epeyce bir para toplamak suretile yaptırılmıştı.

Bu para Toplama da bilhassa Mustafa Kepkep'in yardım ve gayretlerini şükranla anmak yerinde olur.

Dispanserin buraya yapılmasının

sebebi ise verem hastalığının bilhassa sanatları icabı Tabakhane çok görülmesindedir.

Bu dispanserin Tabakhane civarında ve Sinner adı ile anılan yerde yapılmasında sebebi bundan ileri gelmiştir.

Verem savaş derneğinin ilk kurucularından:

Dr. Mustafa Göğüş Ne Diyor:

Bir Halkevi toplantısında bulunuyorduk. Toplulukta Tefrik sağlam paşanın memleket çapında sosyal çalışmalarından bahsediliyordu. Bende söz alarak, her ne kadar memleketimizin havası suyu sağlam, gıda bakımından da bol ise de, yaptığımız muayenelerde Verem denilen hastalığın memleketimizde afet haline geldiğini bunun içinde bir sosyal kurum olan Verem savaş derneğinin memleketimizde de kurulması icabettiğini söyledim ve etraflıca anlattım. Bunun üzerine toplulukta bu sözlerim yankı uyanırdı.

O zamanın zımmatlarıyla derhal sağlık müdürlüğünde bir toplantı yapılarak ilk müteşebbis heyet seçildi. Ve işte bundan sonradırki memleketimizde bu sosyal kurum bu şekilde tecelli etmiş oldu.

İşte bunun üzerinedirki, sinnerde bulunan ve halk tarafından yaptırılmış olan dispanser, Verem Savaş Derneğinin kurulması ile bu derneğe aktarılmıştır. Kemali Bayezidin Sağlık bakanı

bulunduğu sırada idi. Bakan buraya bir Rontgen cihazı ile eksiklikleri tamamladı. Halkevide beş bin lira bir yardımda bulunduğundan dispanser genişletilerek şimdiki hale getirildi.

**Bu Sosyal Kurumumuza sırasile kimler
hizmet ettiler ?**

Derneğin kurucuları 30/12/947

Dr. Mustafa Göğüş
Dr. Mehmet Kutlar
Dr. A. Hurşit Battal
Ec. İhsan Güzel
Ec. Mustafa Ahi

23/3/950

Dr. Mustafa Göğüş
Dr. A. Hurşit Battal
Çiftçi. Zeki Savcı
Ec. Mustafa Ahi
Ec. İhsan Güzel

28/3/951

Dr. Hayri Meriç
Dr. Tevfik Ögüt
Çiftçi. Nafi Erkılıç
Ec. İhsan Güzel
Ec. Mustafa Ahi

28/2/952

Dr. Lütfi Söylemez
Dr. Mehmet Cansunar
Dr. Kemal Ahi
Ec. İhsan Güzel
Öğret. Kadri Kaynak

11/3/954

Dr. Lütfü Söylemez
Dr. Ömer Aydoğan
Dr. Cemil Güncelyi
Dr. Kemal Ahi
Ec. İhsan Güzel

25/2/956

Dr. Mehmet Cansunar
Dr. Ali Kılıç Özyetkin

Dr. Faruk Nurlu
Dr. Cemil Güncelyi
Hamdi Gözneli T. T. B. Müdürü

20/3/957

Dr. Mehmet Cansunar
Dr. Talât Bayram
Dr. Cemil Güncelyi
Dr. Ali Kılıç Özyetkin
T. T. Hamdi Gözneli

7/12/ 957 Sene içinde değişiklik

Dr. Talât Bayram
Dr. Mehmet Cansunar
Dr. Ali Kılıç Özyetkin
Dr. Cemil Güncelyi
Hamdi Gözneli T. T. Banka Müdürü

8-12-959

Dr. Talât Bayram
Dr. Mahmut Mazlum
Remzi Kardeş İş Banka Müdürü
Dr. Beyhan Gören
Ali Budak Belediye R. Muavini

18-1-961

Dr. M. Kemal Ahi
Dr. Ömer Aydoğan
Dr. Atıf Kutlar
Ec. Refik Özdiñç
Dr. Talat Bayram

6-2-962

Dr. M. Kemal Ahi
Dr. Ömer Aydoğan
Dr. Atıf Kutlar
Ec. Refik Özdiñç
Dr. Ahmet Oldaç

24-1-963

Dr. M. Kemal Ahi
Dr. Ömer Aydoğan
Dr. Rauf Yılmaz
Ec. Abit Atay
Dr. Ahmet Oldaç

Dispanserin Açılışı
16-3 949

İlk Doktoru Ömer Kayaalp

Dr. Mehmet Cansunar
(İki devre derneğin başkanlığını yapmıştır.)

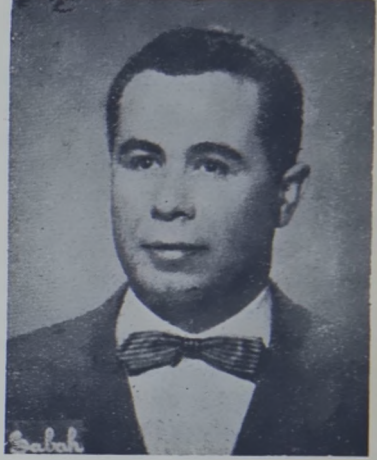
Verem Haftası Münasebetiyle:

Tevfik Sağlam Paşa

On yedinci Verem Savaş Haftası münasebetiyle, bu derneğin kurucusu ve bu günkü müteakmil hale gelmesinde en büyük amil olan hocaların hocası büyük İnsan Profesör Dr. Tevfik Sağlam Paşadan bahsetmek istiyorum. 11 Temmuz 1963 de vefat eden bu büyük adamın ölümü basınımızda layik olduğu yankıyı yapmadı. Çünkü o kendisine verilmek istenen, hak ettiği, altın madalyayı reddedecek kadar mütevazı ve feragatkâr, yanılabilirliğini çekinmeden talebelerine itiraf edecek kadar fazilet sahibi idi. Kendisinin ve sayın eşinin hatırı sayılır

Sinner verem Dispanserinin arsası belediye ait olup Binası Dabakanelilerin yardımıyla yapılmış İlave İnşaat Röntgen odası Doktor odası ve odunluk Verem savaş Derneği Tarafından 10-6-950 tarihinde inşa edilmiştir.

Verem savaş Derneği Başkanı Dr.
M. Kemal Ahi

Operatör Dr. Talât Bayram
(İki devre derneğin başkanlığını yapmıştır.)

Dr. Kemal Ahi
Verem Savaş Derneği Başkanı

bir yekûn tutan mirasını Verem Savaş Derneğine bağışlayacak kadar hayır sever ve Vatan severdi.

Tevfik Sağlam 27 Mayıs 1882 de İstanbul'da doğdu. Annesinin ismi Nevber hanım babası Sâlim beydir. Yedi yaşında Sultan Ahmet'teki Üçler İlk Okulunda tahsiline başladı. İlk tahsilinin ikinci kısmını Nakilbent İlkokulunda tamamladıktan sonra Soğuk çeşme Askeri Rüştüyesine girdi. Çengelköy Tıbbiye İdadisi ve Demirkapı'daki mektebi Tıbbiye Şahane'de geçen öğrenim yıllarından sonra Yüzbaşı rütbesiyle askeri hekim

olarak mezun oldu.

Süleyman Nüman Paşanın yanına asistan olarak verildi. Kısa zamanda Baş Asistan ve 1906 da da Mektebi Tıbbiye-yi Şahane İç Hastalıkları Polikliniği muavin muâllimliğini kazandı. 1909 da Haydarpaşa Tıp Fakültesi 111 ncü iç Hastalıkları kliniği Laboratuar şefi oldu, 1912 de Balkan Harbi patlak verince tıbbiyedeki derslerini bırakıp cepheye koştu. 1913 de Yassıviranda tifüs'e yakalandığı için tekrar İstanbul'a döndü. 1915 de 111 ncü Ordu Sıhhiye reisi olarak harp sonuna kadar bu cepheye kaldı. 1917 de miralaylığa terfi etti. Haziran 1918 de şark orduları gurubu Sıhhiye Müfettişliğine atandı. Bu arada bir çok kongrelere ve sulh müzakerelerine iştirak etti. Cephenin en sıkışık zamanlarında bile kurslar ve konferanslar tertip ederek işbirliği ettiği meslektaşlarının mesleki bilgilerden uzaklaşmamalarını temin etti. Bu esnada 3 ncü Orduda Sıhhi Hizmet adlı bir de eser yazıp bastırıldı. 1921 de Ankara'da Milli Müdafaa Sıhhiye Başkanlığına çağrıldı ve İnebolu yoluyla bu görevine gitti. Anadolu'da muhtelif görevler yaptıktan sonra 1924 de tekrar Tıp Fakültesi hocalığına döndü, 1926 da Tıp Fakültesi iç Hastalıkları müdderrisiğine seçildi. 1933 de Üniversite 11. İç Hastalıkları kliniği Ord. Profesörü ve Tıp Fakültesi Dekanı oldu. Bir yıl sonra kürsünün lağıvı ile Fakülteden ayrıldı. Haydarpaşa Numune Hastanesi Dahiliye şefi iken 1936 da 111. İç hastalıkları kliniği şefliğine getirildi. Burada sıfırdan başlayarak modern bir İç Hastalıkları kliniği meydana getirdi Üniversitede başarı ile çalışırken sosyal hizmetlerdende geri kalmıyordu. 1926 yılında kurulmasında âmîl olduğu Verem

Savaş Derneğinin tam 20 yıl Başkanlığını yaptı. Sanatoryumlar ve bir Verem Savaş Dispanserleri açılmasını sağladı. Daha sonra Türkiye Ulusal Verem Savaş Derneği Başkanlığına getirildi. Ölümüne kadar da bu görevde kaldı.

1952 de yaş haddi ile Üniversiteden emekliye ayrılınca bir kenara çekilip istirahat edeceğine kendini büsbütün sosyal hizmetlere verdi. Çalışmalarının sıklet merkezini Verem Savaşı teşkil ediyordu. Bu mevzuda uluslar arası konferanslara iştirak ediyor, yurt için de olgunlaşma merkezini kurarak elemanlar yetiştiriyordu. 1949 da Uncsco Türkiye Milli Komisyonu Başkanı, 1955 de yurdumuzda ilk defa kurulan Türkiye Milli Halk sağlığı Komitesi Başkanlığına seçildi. Daha bir çok Sosyal Vazifelerle beraber 11 Temmuz 1963 tarihine kadar bu görevleri aşkla şevkle ve başarı ile yürüten bu büyük adam, bu tarihte yeri doldurulmaz bir boşluk ve kendisini tanıyanlar ve mesai arkadaşları arasında derin bir acı bırakarak ebedi yere intikal etti.

Ana - Babalara Öğütler

Çocuğun dünyaya geleceği yerde başka bir veremli varsa yine doğurmayı geciktirmelidir.

Bütün bunlara rağmen çocuk olursa doğumu müteakip çocuğu sağlam bir muhite uzaklaştırmalı. Hastayı çevreden ayırmalı ve çocuğa (B. C. G.) verem aşı yaptırmalıdır.

Veremli ana çocuk emzirmemeli:

Ana - Baba da olsa çocukları öpmemeli, kimselere öptürmemelidir.

Kulağa küpe olsun!

*Verem, irsî bir hastalık değildir.

*Çocuk ancak doğduktan sonra etraftakilerden verem kapar.

*Veremli ana - baba iyileşinceye kadar çocuk yapmamalı.

Verem Savaş Derneği

Verem Savaş Haftası Dolayısıyla Bir Konuşma

Her yıl olduğu gibi bu sene de 5 Ocak İle 15 Ocak arasında rastlayan hafta veremle savaş haftası olarak ilan edilmiştir. Bütün sene bu afetle savaşıyoruz. Bu bir hafta esnasında da bir sene içinde yaptığımız işler hakkında vatandaşlarımızımıza bilgi vermekle beraber amansız düşmana karşı son taarruza geçiyoruz.

Hastalık, Bulaşma şekli, mikrobuun evsafi ve korunma çareleri hakkında ilgili arkadaşların gene radyomuz ve basınımız vasıtasıyla sizlere gerekli bilgiyi vereceklerdir. Ben Veremle Savaş Dernekleri hakkında bir kaç söz söylemek istiyorum.

Her sene milyonlarca insanın telef olmasına sebep olan, bilhassa çiçeği burnunda gençlere musallat olarak, yuvalar yıkan, aileleri matemlere garkedip çocukluğunu kimsesiz bırakan bu felakete karşı yalnız Hükümet olarak veya yalnız halk olarak savaşmanın kafi gelmiyeceği anlaşılmıştır. Bundan ötürü bir taraftan Hükümetler uğraşırken, diğer taraftanda yer yer kurulan Verem Savaş Derneklerinin elele vererek savaşmaları lüzumu hasıl olmuştur.

Bu günkü anlamıyla verem savaşı, medeni dünyada geçen yüzyılın son senelerinde başlamıştır. Veremin bulaşıcı bir hastalık olduğunun anlaşılması, Tüberküloz basilinin keşfi, bu savaşın temel taşlarını teşkil etmiş ve ileri memleketlerde modern verem savaşı bilhassa sosyal cephesiyle tedrici ve müterakki bir surette gelişmiştir.

Avrupa'da ilk olarak 1891 de Berlin'de bulaşıcı Hastalıklar Polikliniğinde hastalara verem hakkında bilgi verilme ye ve veremli ailelerin evlerinin kontrolüne başlanmış bundan sonra sırasıyla İngiltere, Belçika ve Fransa'da bu asrın başında Verem Savaş Dernekleri kurularak Dispanserler tesis edilmiştir. Bu teş-

kilat bundan sonra bütün dünyaya yayılmış ve buna paralel olarak tedavi müesseseleride hızla gelişme göstermiştir.

Memleketimizde veremle savaş fikri 1 nci cihan harbinin son senelerinde belirmeye başlamıştır. Filhakika harbin son zamanlarında İstanbul'da bir Verem Mücadele Cemiyeti Teşekkül etmiş fakat harbin felaketle neticelenmesi üzerine birşey yapılmadan dağılmıştır.

İstiklal harbini müteakip 1923 te İzmir'de bir savaş derneği kurulmuş fakat uzun seneler pek az faaliyet gösterebilmiştir.

Nihayet 1927 de İstanbul Verem Derneği kurulmuş, o da 1940 senesine kadar bir Dispanser, bir halk Sanatoryumu açarak mütevazı bir faaliyet göstermiştir: İşte bu dernek Türkiye'de bu günkü verem savaşının kurulmasında büyük rol oynamıştır.

Cumhuriyet Hükümeti doğrudan doğruya Verem Savaşını, uzun müddet, ele almakla beraber İstanbul'da ve diğer büyük şehirlerde kurulan Verem Savaş Derneklerine yardımdan geri kalmamış bazı şehirlerde Hükumete ait Verem Dispanserleri ve bazı tedavi müesseseleri açmıştır. Sağlık Bakanlığı verem savaşının memleket ölçüsünde bir plana bağlanması işini ancak 1949 senesinde ele almış ve böylece Bakanlık Türkiye'de Verem Savaşı konusunda tepkili bir çalışmaya geçmiştir.

Bu gün, yer yer kurulmuş 100 den fazla dernek, Hükümetinde yardımıyla savaşa devam etmektedir.

Gaziantep'imizde Verem Savaşı Derneği 30 Aralık 1947 de Halkevi kütüphanesinde müteşebbis heyetin yaptığı bir toplantıyla faaliyete geçmiş, o zamandan bu yana gittikçe artan bir gayretle binlerce hasta vatandaşımıza ve ailelerine

faydalı olmaya çalışmıştır,

Bu gün şehrimizde Bakanlığa bağlı 125 yataklı bir hastane, gene Bakanlığa ait Şehreküstüde bir, derneğimizin imkanlarıyla çalışan Tabakhan Dispanseri olmak üzere 2 Dispanserimiz bu yolda çalışmakta ve halkımıza elinden geldiği kadar hizmet etmeye gayret göstermek-

tedir.

Fuar sahasına rastlıyan Tabakhane Dispanserimiz, gene aynı semtte yapılmakta olan daha geniş ve daha modern bir binaya geçecek böylece çalışmalarını daha da hızlandırmış olacaktır,

Dr: Kemal Ahi

Verem Savaş Derneği Başkanı

Kongre Raporundan bir örnek

1947 senesinde kurulan Gaziantep verem savaşı derneği, gittikçe artan bir faaliyetle, çalışmasına devam etmektedir. Sizlerden aldığı destek ve teşvikle yeni yeni hamleler yapmağa çalışmaktadır. Bu demek değildirki gayemize ulaştık, maalesef yaklaşamadık bile.

Bu hamlelerin en yüklüsü 1963 senesinde yapılmıştır. Sağlık Bakanlığımızın yardımı ile bu sene içinde vilayetimizde BCG kampanyası açılmış ve verem taraması pilot bölge çalışmalarına başlamıştır. 8 Temmuz - 1963 te başlıyan bu çalışma esnasında 26.708 vatandaş taramadan geçirilmiş, 7833 mikrifilm, 470 büyük film çekilmiş, 11334 kişiye mantou, 2120 kişiye BCG aşısı yapılmış, 1552 kişiye muhtelif koruma ve tedavi ilaçları verilmiştir.

Amerikan CARE teşkilatından Kızılay kanaliye gelen 3696 Kg. un, 1848 Kg. bulgur, 1150 Kg. süt tozu, 775 Kg. yağ muhtaç veremli vatandaşlara dağıtılmıştır.

Ayrıca dispanser faaliyeti olarak bu sene içinde 2702 poliklinik yapılmış, 640 mikrofilm, 381 büyük film çekilmiştir. Bundan başka; fuar sahasına rastlıyan dispanser binamız istimplâk edileceğinden, kıymetli valimizin teşvik, ve destekleriyle daha geniş ve modern yeni bir dispanser binası yapılmasına başlanmış, maddi imkânlarımızın kifayetsizliği yüzünden maalesef yarıda kalmıştır. İnşallah önümüzdeki çalışma yılında muhakkak tamamlanarak hizmete açıla-

caktır. Bu dispanserin arsası da binası da derneğimizin malı olacaktır. Bu yıl şehrimizde bir UNESCO halk sağlık eğitimi komitesi kurulmuş ve yurdun diğer yerlerinde olduğu gibi yönetiminin derneğimizin maddi ve manevi desteği ile yapılmasına karar verilmiştir. Çalışması zaten bizim de çalışma sahamıza uyan bu derneği bütün gücümüzle yürütmeye çalışacağız. Yukarıda da söylediğimiz gibi, bu çalışmalar gayeye ulaşmağa kâfi değildir. Bunlar verem savaşının birçok cephelerinden ancak bir kaçıdır.

Önümüzdeki yıl içinde bunlara ilaveten, geçen sene de kararlaştırdığımız gibi bir rehabilitasyon merkezi, birde sosyal servis kurulmasını temenni etmekteyiz. Bildiğiniz gibi rehabilitasyondan maksat, iyileşen hastayı hayata intibak ettirmek, onlara iş bularak normal şahıslar gibi hayatlarını kendileri kazanır hale getirmektir. Sosyal servis ise (Halen İstanbul ve diğer bazı şehirlerimizde vardır) sosyal hemşire okulundan diplomalı sosyal hemşireler tarafından yönetilir. Bunlar, hastaların hastanelere girişlerinde, yattıkları sırada ve çıkarırken onlarla hemhal olurlar, onların dert ve müşküllerine çare ararlar. İlâç temin ederler ve iş bulurlar. Böylece yalnız ilâç ve gıda dağıtmakla erişemiyecğimiz gayemize biraz daha yaklaşmış olacağız.

Bu yılki verem haftasında bütün gazetelerde konumuzla ilgili yazılar yazıldı. 7 radyo konuşması, bir açık oturum ve

bir de radyo röportajı yapıldı. Okullar arasında verem savaşı köşeleri, kompozisyon yarışmaları yapıldı. Burada şu haberi vermekle büyük bir haz duymaktayım: Geçen yıl şehrimiz okullarından bu yarışmalarda derece alan iki öğrencimiz Türkiye çapında da derece almışlardır. Yakında armağanları genel merkezden gelecek ve törenle sahiplerine verilecektir.

Gene bu hafta esnasında sinemalarda onbinlerce vatandaşımıza ve öğrencimize veremle ilgili filmler gösterildi. Camilerimizde konu ile ilgili vaazlar ve hutbeler verildi. Köylerde Trahom savaşı.

Frengi ve Sıtma savaşı, 4 K teşkilatı ve UNESCO halk sağlığı eğitimi komitesinin de iştirakiyle propağanda ve eğitimler yapıldı: Sıhhat müzesinde sergi açılarak gene onbinlerce vatandaşın mevzu üzerine dikkatleri çekildi ve onlara faydalı bilgiler verildi.

Bu çalışmalarımızda bize yardımcı olan dernek, müessese, ve şahıslara ve bilhassa il radyomuz ve basınımıza şükranlarımızı arz eder hepinizi saygı ile selâmlarım.

Dr. Kemal Ahi
Verem Savaşı derneği başkanı
GAZİANTEP

H Â L T E R C Ü M E L E R İ :

Dr. Ahmet Oldaç

1340 tarihinde Bursa da doğdu. İlk, orta ve Lise tahsilini orada yaptıktan sonra 1953 senesinde İstanbul Tıp Fakültesini bitirdi. Yedek Subaylığını Erzincan Askeri Hastahanesinde tamamladı. Bursada 2 sene serbest tabib olarak çalıştı. Dermatoloji ihtisasını Üniversite Dermatoloji Kliniği (Çapa) da

başlayıp Haseki Belediye Hastahanesinde sona erdi. Bursa İşçi Sigortalarında 2 senelik çalışmadan sonra 1960 da Gaziantep Devlet Hastahanesine tayin oldu. Evli ve çocuk babasıdır. İngilizce bilir. Dirim ve Gaziantep - Urfa - Maraş Tabib odası Tıp Dergisinde Dört muhtelif makelesi neşrildi.

Dr. Ömer Faruk Aydoğan

Üçbuçuk yıl Fransada ihtisas görmüştür. Gaziantep'in Tabakane mahallesindedir. Annesi Memik Kızı Meryem, Babası ise Ali Aydoğandır. Gaziantep li-

sesinden çıkmadır. Cerrah paça Göğüs hastalıkları kliniğinden imtihan vermiştir. Avukat Sami Sayan kızı güngörle evlidir.

Operatör Dr. Rauf Yılmaz

1340 yılında Niğde - Bor'da doğmuştur. İlk - Orta - Lise tahsili Ermenek, Karaman - Konya - Ankara - Bursada yapmış. Tıp fakültesini 4 sene İstanbulda, son 2 senesini Ankarada okumuş ve 1948 de mezun olmuştur. Edirne ve Keşanda hükümet tabibliği yap-

mış, genel cerrahi asistanlıkları Zonguldak ve Ankara Nümune hastanesinde geçmiştir. 7 sene Bursa - İnegöl Devlet Hastanesinde başhekim ve operatör olarak çalışmış, 1961 senesinde Gaziantep Devlet Hastanesinde vazifeye başlamıştır.

Verem Savaş Derneği İdare Heyeti

Halen Dernek Başkanı
Dr. Kemal Ahi

Derneğin Yönetim
Kurulu Üyesi
Op. Dr.
Rauf Yılmaz

Derneğin Yönetim Kurulu
Üyesi
Dr. Ahmet Oldaç

Derneğin Yönetim
Kurulu Üyesi
Ec. Abit Atay

Derneğin Yönetim
Kurulu Üyesi
Doktor
Ömer F. Aydoğan

Dr. Lütfü Söylemez (Şehreküstü Verem Dispanserinin Kurucusu)

Dr. Lütfü Söylemez

Abdülkadir Baturun Belediye baş-

kanlığı zamanında 954 Yılında şehreküstü verem dispanserinin arsası Belediyeden hucuz bir fiatla temin edilmiştir.

Dispanser, Dernek üyeleri ve yöneticileri tarafından para toplamak suretiyle, Müteâhit M. Ali Dal, ye ihale suretile yaptırılmıştır.

Derneğin Altmış küsur bin lirası sarfedildiği halde bitirilemediğinden, bina vekâlete devredilmiştir.

Vekâlet ise buraya otuz bin lira eklemek suretile binayı tamamlamış ve içerisinde teçhizatını göndermiştir,

Bu derneğin çalışan fedakâr üyeleri tarafından Yavuzlarda bir üçüncü Dispanser binasının yapılması düşünülmekte, olduğunu haber almış buluzuyoruz.

Gaziantep Savaşı Kahramanlarından bir grup

Solda sarıklı Ahmet Çakıldaklıoğlu (Özçetin) Ziraat Müdürü Mehmet Bey Soldan itibaren üçüncü: Hürşit Ağının oğlu Hakkı bey, Şehit Arif bey. Şehit Arif Karakolu bu zata izafeten yapılmıştır. Mehmet Özkarlı, Ali Sahir bey Kilisli (Halen Kayseri Özel İdare Müdürü) Kâmil Ertan (Kunduracı) Cemil İrani (Çetelerin Terzisi idi) Kâzım Balkan (Makineli Tüfenk Subayı idi)

T. C.
GAZİANTEP VİLÂYETİ
Turizm Komitesi

Karar : 1

Vali Vekili Behçet Kepkep'in Başkanlığında İl Encümen Salonunda toplandı.

1 - Gaziantep'te açılması mutesayver garson kursunun yaz ve kış olmak üzere İki sezon yapılmasına, derslerin pavyon ve lokantalarda sıra ile verilmesine ve bu işe tayin edilecek öğretmen veya öğretmenlerin Otel, lokanta ve eğlence yerleri işçilerine ders verebilecek ehliyetle olanlar arasından tanziminin Turizm ve Tanıtma Bakanlığına arzının teminine,

2 - 265 Sayılı Kanunun 16. Maddesine göre İlimizde açılacağı öğrenilen Turizm Bürosunun bir an evvel faaliyete geçirilmesinin sağlanmasına,

3 - İlimizi tanıtıcı mahiyette bulunan dökümantasyonu derlemek üzere M. Oğuz Göğüş, Sabahat Göğüş ve Cemil Cahit Güzelbeyden müteşekkil bir tali Komite teşkiline,

4 - İl Radyosunda Turizm mevzuunda yapılacak haftalık konuşmalar için ihdas edilecek gün ve saatin bir an evvel tesbiti ile bu konuşmaların Adil Dai ve Müstak Özen tarafından organiza edilmesine,

5 - İl Turizm Komitesinin kararlarını köylere ve köy okullarına kadar ulaştırabilmek üzere Komiteye Milli Eğitim Müdüründe üye olarak alınmasına, bu kararların aynı zamanda halka daha iyi şekilde telkin ve duyurulmasının temini için Müftülük kanalıyla din adamlarından da istifade edilmesine,

6 - İl Turizm Komitesinin devamlı olarak her ayın ilk salı günü saat 15 de toplanmasına,

İttifakla karar verildi.

Din Eğitiminden Konuşmak

(Sahife birden devam)

karşısında, müslümanlığı kimseye vermeyenlerin kendi kendilerini aldâtışlarını, maddeperestliklerini ve bu mühim dini görev ve sorumluluğun kendi gerçek ve olumlu tesirini toplum yaşayışında gösteremeyişini; bu bakımdan toplumda insanlar arası iktisadi dengenin bulunmayışını zikredelim.

Dini tesirler dediğimiz, olumlu ve olumsuz diye değerlendirilmesi mümkün çeşitli görünüşleri içinden duyup anlamakla, bugünkü İslâm cemaatı için özellikle şu hükme varmak da, yanlış bir sonuç elde etmek olmayacaktır: Aklî dedi - kodu iman, kişilerin aşk iman muhtevasının görünüşler alanına çıkmasını önlemektedir. irrasyonel dinî faaliyetler ve dinlilik tesirleri olarak çeşitli davranışları ve bunlarla sıklıdan sıkıya

bağlı olan davranışları, hakikat ruhunu; bu, dedikodu dindarlığı kuvvetle engellemektedir. Öyle santayorum ki, din eğitiminin başlıca hedefi bu iki yüzlü, nefsinde ibtidai materyalizmi, benlik ve kişisel çıkar putunu saklıyan, dünya tutkularına sınımsız sarılmışken sureti Haktan görünen bu kemikleşmiş kültürü kırmak olmalıdır. Kişileri, bir olan asıllarına yöneltecek irrasyonel gerçek hayat muhtevâlarının, dinlik, ahlâklılık, güzelliğe meclûbiyet, iç coşkunluğu, insanlar arası karşılık beklemeyen yardımlaşma ve merhametin zuhura çıkmasını sağlamak gerekiyor.

Benî Adem a'zayı yekdigierend

"Ademoğulları biribirlerinin uzuvlarıdır, biribirlerini bütünlük" gerçekliğini rasyolize etmelidir.

M. Rami Ayas

H. Ahmet Dai

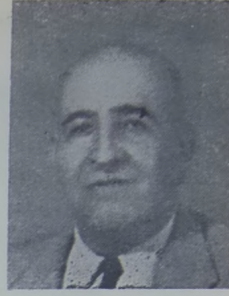
Doğumu: 1307-1890 Ölümü: 1945

Gaziantep'te Dai ailesinden'dir İda-di Tahsilini bitirdikten sonra Mehmet Nuri paşa (Şimdiki Müze olan cami'i medresesinde okumuştur. Evelce çiftci-likle epeyce uğraştıktan sonra Gaziantep 'te ilk ticaret hayatına rahmetli kardeşi Hacı Ahmet Dai ile atılan kendisi idi.

Evelce Asil zadeler ticaret yapmayı ayıp sayarlardı. İşte Naci Dai ve kar-deşi bu geleneğe son vermişlerdi.

Her türlü ticaret işleri yapmakla beraber, Gaziantep'te ilk otomobil acen-talığı yapan da bunlardı.

Mazlum efendi (Zafi zade)kızı Şefi-

Naci Dai

Doğumu: 1304-1877 Ölümü: 1964

Naci Dai Öldü

ka hanımla evli idi. Bu evlilikten Emire (Asaf Erkılıçla evli) Lale (Necip Sait barlas ile evli) iki kızı ile Hukuk fakül-tesinden mezun Necmeddin dai (Petrol acentalığı ile meşgul) ve Serbest Müteâ-hitlikle uğraşan Yüksek Mühendis Kaya Dai adlarında ikide oğlu vardır.

Ölüye tanrıdan rahmet dilerken ya-kın aile efradına baş sağlığı dileriz.

Soldaki fotoğraf kardeşi H. Ahmet Daidir. Gayet mütevazi akra-ba sever, düşmüşlerinin yardımına ko-şardı. İhsan H. Ahmet Dai adında kendi adını taşıyan tek bir oğlu vardır.

*Newyork Üniversitesi
Department Of Government
Area Studies Program Washington
Soueare*

New York 3. N. Y.

BİR AÇIKLAMA : Yukardaki adresten dergimiz araştırmalarına bir yardım olmak üzere 600 lira yardım yapılmıştır. Ne garip tecellidirki ilimize ait bilgiyi yayınlayan Dergimizi Oğuzeli İlk Öğretim Müdürü Ali Köse ile Kilis İlk Öğretim Müdürü Sami Kınoğlu geri çevirmişlerdir. Şehrimiz İlk Okul Müdürlerine ve İlk Öğretim Müdürü Nurettin Altağa Dergimize karşı gösterdiği ilgiden dolayı teşekkürler ederiz.

Yukardaki fotoğraf 60 yıl önce çekilmiştir.

O vaktin eski kıyafetlerini göstermektedir.

((Fotoğraf İstanbul Üniversitesi Tıp Tarihi Enstitüsünden Uğur Barlas tarafından temin edilmiştir.))

**Çiftçilerimizin
ISRARLA ARADIKLARI**

MASSEY - Ferguson

Traktörlerinden Mahdud Miktarda gelmiştir.

Gaziantep Acentası

Hamdi Kutlar Oğulları

Fikret, Oktay ve Erdem Kutlar

Telefon: 1110

Belediye Caddesi No. 11 - Gaziantep

**HER TÜRLÜ
EVRAKI MATBUA
İŞLERİNİZ İÇİN**

Temiz iş - Üstün kalite - Uygun fiyat - En yeni hurufat çeşitleriyle

Güneş Matbaası

HİZMETİNİZE AÇILMIŞTIR

GÜNEŞ MATBAASI

**ESKİSARAY CADDESİ
DAİ BÜYÜK PASAJINDA**

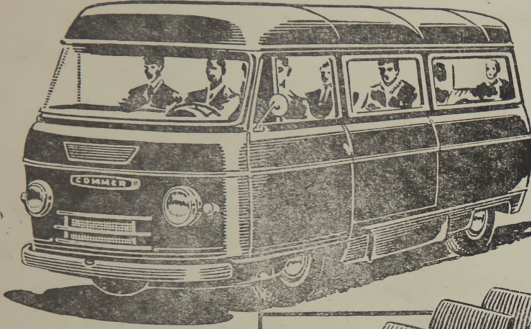
TELEFON: 2758 DEN

GAZİANTEP

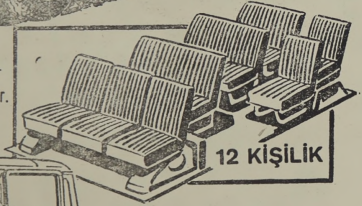
"ROOTES GROUP" MAMÜLÂTI

COMMER

Küçük OTOBÜS ve 750 Kiloluk PANELLERİ

Rahatlık, konfor, sağlamlık ve ekonomi bakımından en mükemmeldir.
FİATLAR UYGUNDUR !

Commer 1964 Yılınızı Kutlular